

Đôi Dòng Cảm Tưởng Nhân Ngày Hạp Mặt

Sông Lô

Kể từ ngày rời xa quê hương sống đời lưu xứ, rồi được định cư ở quê hương thứ hai, nỗi ao ước được gặp lại bà con cùng quê trong một môi trường gặp gỡ đồng hương nơi mình đang định cư như cứ đặng đặng đeo tôi suốt bao năm ròng, nhất là vào những dịp họp mặt, những đêm văn nghệ thính phòng hay những cuộc họp thân hữu với những “bà con xa” không cùng nơi chốn nhau cắt rốn. Lẽ dĩ nhiên, nỗi ước ao ấy càng cứ như muốn nhân lên trong những dịp như thế này.

Điều mong ước trên tuy trông thật bình thường đối với những người tỵ nạn CSVN đang sống trên đất nước Hoa Kỳ rộng thênh thang này, nhưng quả là một chuyện không thể đối với những người tỵ nạn CSVN đang lưu trú nơi trời Âu cam phận, cũ kỹ và chật hẹp như nước Đức, nơi tôi đang sinh sống là một điển hình. Ấy là chưa kể những nước thuộc vùng lạnh giá Bắc Âu cô đơn và gió tuyết. Sở dĩ tôi khẳng định được điều này là vì nếu đem gom hết người dân xứ nẫu cùng quê nơi tôi đang lưu trú thì tôi chắc là chỉ có khả năng đếm được trên mười đầu ngón tay.

Nói đến chữ “nẫu” thường thì thiên hạ hay đem nó ra để chọc ghẹo mua vui một cách vô thưởng vô phạt hơn là nghiêm túc đề cập đến một loại thổ âm miền Trung hơi khó nghe so với những thổ âm khác trong cộng đồng dân tộc VN.

Có một nhạc phẩm hát theo thể loại hát chòi, đó là một thể loại hát dân gian chỉ có ở dân Phú Yên hay nói cách khác là dân nẫu mới có được. Chính nghệ sĩ hài nổi tiếng Hoài Linh đã đưa lên sân khấu hài qua chắc giọng bi ai đặc sệt chắc nẫu với nhiều ý vị mang tính văn hóa phi vật thể trừ phú dân gian.

Vâng, chính dân Phú Yên được người ta mệnh danh là dân xứ "nẫu", đó là tiếng nói đặc trưng của quê tôi, tiếng nẫu có nghĩa là người ta (nẫu = người ta). Mà nhạc phẩm Trách Thân dưới đây được hát theo thể điệu Bài Chòi diễn tả cái phong cách riêng của người dân xứ nẫu hiền hòa chắc phát và hiểu học.

Nhớ hâu (hồi) nào trái ớt cắn làm hai, trái cam tư (tươi) chia làm bốn, nửa trái cà cũng chia làm năm. Nhưng bây giờ em theo nẫu em ăn nằm, em bỏ qua là qua hieu quanh suốt năm canh một mình. Nhớ hâu (hồi) nào đi Phú Thứ ăn ấu (ôi) chua, đi Phú Lâm uống nước mía, đi Hòn Chùa ăn mực nang. Nhưng bây giờ em không ngó, cái em không ngang thẳng chồng nghèo cực khổ gian nan cơ hàn. Anh bây giờ như con quốc nó kêu tu wa (oa), chớ lè đôi với lè bạn quá chu cha buồn là buồn.

Thật là một bất ngờ đến với tôi, từ Châu Âu lạnh lẽo, đất đỏ và chật hẹp vừa chân ướt chân ráo đến San Jose, Hoa Kỳ, đất nước của năng động, mới mẻ, bao la và nhiều cơ hội cho mọi khả năng. “Con tàu” còn lắc lư vì giờ giấc lộn xộn thì anh Ngô Xuân Đức, một ông anh đồng hương dễ mến gọi điện thoại rủ tôi đến tham dự Ngày Hạp Mặt Mừng Giáng Sinh và Tết Dương Lịch của Cựu Học Sinh Tuy Hòa Phú Yên Bắc Cali, tuy còn mệt nhưng tôi nhận lời mà không cần phải tính toán và bảo hai vợ chồng con gái tôi đưa ngay đến nơi hẹn. Nơi tổ chức là Hội Trường Liên Đoàn Ra Khơi (Hướng Đạo Việt Nam) số 420 Tully Road, San Jose, CA 95111.

Ba cha con lay hoay hoài mới tìm được điểm đến và lẽ dĩ nhiên là có bị trễ nhưng chắc các anh chị trong ban tổ chức cũng thông cảm cho người con đất Phú cô đơn lưu lạc mãi tận đầu tận đầu bên trời Âu quê mùa xa xôi nên chi mọi sự nhanh nhẹn cũng không thể nào sánh được với đồng hương ở Hoa Kỳ.

Buổi họp mặt tuy không đầy đủ 100% dân Nẫu ở San Jose nhưng cũng vừa đủ cho một không khí gặp gỡ thân tình mà hầu hết các cựu học sinh đến với nhau trên tinh thần đồng môn, anh chị em bằng hữu tìm về. Trong buổi họp mặt còn có hai vị giáo sư, thầy Đăng và thầy Thiều cùng 2 cô tuy tuổi đã quá thất tuần nhưng vẫn còn nhanh nhẹn và khỏe mạnh. Chúng tôi hai thầy và những học trò trong không khí ấm cúng, trong tình đồng hương đậm thắm đã ôn lại biết bao chuyện buồn vui của thuở xa êm đềm với tình thầy trò quý mến với tình anh em thiết thân mà bây giờ chỉ còn là vang bóng. Sau đó là chương trình văn nghệ cây nhà lá vườn với những giọng ca tiếng hát tuy không là chuyên nghiệp nhưng đã chứng tỏ được những giọng ca tài tử xứ nẫu luôn có chỗ đứng vững vàng trong vòm trời văn nghệ quê hương. Phần văn nghệ đa dạng này đã tạo cho buổi họp mặt thêm phần phong phú và hấp dẫn.

Cũng nhờ có buổi họp mặt này mà tôi đã có cơ hội được gặp lại biết bao khuôn mặt thân quen của thế hệ đàn, anh đàn chị mà bấy lâu nay tưởng như sẽ không bao giờ gặp lại, thậm chí hầu hết những khuôn mặt thân quen ấy từ lâu đã như chìm vào quên lãng.

Nói chung, buổi họp mặt thân tình đã chuyển ám cho nhau, đã cùng chia sẻ cho nhau niềm vui gặp mặt để như thấy mình sống lại cái tuổi mười lăm mười sáu của thuở sân trường xa lơ xa lắc. Xin cảm ơn anh Ngô Xuân Đức đã kịp thời thông báo, xin cảm ơn các anh chị trong ban tổ chức, xin cảm ơn quý bà con xứ nẫu của mình thật nhiều.

Nhân dịp sắp đến ngày tết quê hương Sông Lô xin chúc quý thầy cô, quý đồng hương xứ nẫu mình một năm mới 2009 được sức khỏe, mọi sự như ý và tốt lành.

Cũng xin chép ra đây một bài thơ đã được Sông Lô sáng tác trong hoàn cảnh cô đơn đón Tết quê hương nơi xứ người. Bài thơ này cũng xin tặng đến bà con xứ nẫu mình những người đang sống đời lưu xứ đâu đó trên những vùng đất không phải là quê hương.

*Xuân năm này em ăn tết ở đâu
Có về quê hương hai mươi mốt nhịp cầu
Thăm lại Tuy Hòa miền Trung xứ nẫu
Thăm hòn Tháp Nhạn mưa nắng dải dầu*

*Từ dạo theo chồng lạc về sông Cửu
Em có bao giờ nhớ tới Sông Ba
Chứ ở nơi anh chốn ngàn dặm rúi
Núi biển điệp trùng vẫn nhớ quê xa*

*Nhớ núi Chóp Chài những ngày tháng Chạp
Mây thấp giăng lưng kín mít đỉnh trời
Mưa gió toai bời sớm chiều lạnh ngắt
Cơm muối mè bốc khói thổi ra hơi*

*Nhớ chùa Khánh Sơn tết về tập nập
Nẫu ra nẫu vào lễ Phật dâng hương
Nhớ hẹn Cây Si chờ hoài mới gặp
Đạp xe về trách nẫu thấy mà thương*

*Nhớ rừng dừa xanh um tùm bóng lá
Môi mắt Sông Cầu vừng trán Tuy An
Biển sóng mênh mông đất trời mở ngõ
Mộng hải hồ bổng chóc cũng tiêu tan*

Anh nhớ Củng Sơn như nhớ Đồng Xuân
Nhớ Đập Đông Cam dẫn nước vô đồng
Nhớ mùa Đồng Bò xiết hoài ngọt miệng
Nhớ Hiếu Xương mùa chín lúa ngập đồng

Hơi thở Phú Yên anh vẫn thở trong tim
Giọng nẫu quê hương chắc phát êm đềm
Đất cũ trời xưa lòng anh thương quá
Thương Cù Mông thương Đèo Cả mông mênh

Hẹn Nẫu một ngày về quê ăn Tết
Bên bến thôn làng trong nước song Ba
Dưới lũy tre xanh phủ đời thắm mệt
Rửa bước chân trần sạch bụi đường xa.

(Sông Lô)